

fi compass
ENRF

pokrok s finančnými nástrojmi EŠIF

Európsky námorný a rybársky fond

Finančné nástroje

Finančné nástroje spolufinancované z Európskeho námorného a rybárskeho fondu predstavujú udržateľný a účinný spôsob, ako investovať do rastu a rozvoja ľudí a podnikov v odvetví rybárstva a akvakultúry a ako podporovať integrovanú námornú politiku. Prostredníctvom týchto nástrojov je možné podporiť širokú škálu rozvojových cieľov v prospech celého radu prijímateľov, pričom finančné prostriedky je možné opätovne využiť na ďalšie investície.

Európsky námorný a rybársky fond (ENRF) – jeden z európskych štrukturálnych a investičných fondov – podporuje vykonávanie reformovanej spoločnej rybárskej politiky (SRP) a integrovanej námornej politiky EÚ.

Celkový rozpočet ENRF na obdobie rokov 2014 – 2020 predstavuje sumu 6 miliárd EUR. Táto podpora sa poskytuje odvetviám rybárstva (vrátane zhromažďovania a kontroly údajov), akvakultúry a spracovávania jej produktov, ako aj na udržateľný rozvoj odvetví rybárstva a akvakultúry a integrovanej námornej politiky.

Podpora z ENRF sa môže poskytnúť prostredníctvom grantov a čoraz častejšie aj prostredníctvom finančných nástrojov.

Finančné nástroje v rámci vtedajšieho Európskeho fondu pre rybné hospodárstvo (EFF) sa však v období rokov 2007 – 2013 bežne nevyužívali, s výnimkou niekoľkých členských štátoch (vrátane Lotyšska a Holandska).

Finančné nástroje

- očakáva sa ich splatenie,
- sú revolvingové, t. j. splatené prostriedky sa opäť použijú v tej istej oblasti,
- sú vhodné pre finančne životaschopné projekty, čiže tie, pri ktorých sa predpokladá, že vygenerujú dostatočný príjem, alebo úspory potrebné na splatenie poskytnutej podpory,
- sú navrhnuté tak, aby prilákali spolufinancovanie z iných zdrojov vrátane súkromných investícií s cieľom zvýšiť objem finančných prostriedkov dostupných v konkrétnych odvetviach/oblastiach, v ktorých je prístup k financovaniu problematický,
- môžu mať podobu úverov, záruk, alebo vlastného kapitálu,
- svojím príspevkom k rozvoju trhu môžu podporiť aj stranu ponuky,
- môžu sa navzájom dopĺňať s grantmi,
- môžu ich riadiť národné, alebo regionálne banky, medzinárodné organizácie, ako napríklad Európska investičná banka, alebo Európsky investičný fond, finanční sprostredkovatelia a riadiace orgány (iba v prípade úverov a záruk).

Vzhľadom na svoje výhody sa využívanie finančných nástrojov v období rokov 2014 až 2020 rozširuje na **všetky tematické ciele**, pričom vďaka lepším a pružnejším možnostiam implementácie sa predpokladá ďalšie zintenzívnenie ich využívania.

Finančné nástroje sa môžu spolufinancovať z Európskeho námorného a rybárskeho fondu s cieľom **podporiť investičné priority, ktoré v operačných programoch ENRF načrtli jednotlivé členské štáty**. Prostredníctvom finančných nástrojov financovaných z ENRF možno potenciálne podporiť väčšinu opatrení zastrešených fondom ENRF, pokiaľ slúžia na nápravu **zistenej medzery na trhu**, t. j. oblastí, v ktorých banky nechcú poskytovať úvery, prípadne v ktorých súkromný sektor nie je ochotný investovať.

Finančné nástroje tak môžu prispieť k dosiahnutiu týchto cieľov ENRF:

- podpora konkurenčného, ekologicky udržateľného, ekonomicky životaschopného a sociálne zodpovedného rybolovu a akvakultúry,
- presadzovanie vykonávania SRP,
- podpora vyváženého a inkluzívneho územného rozvoja oblasti rybolovu a akvakultúry,
- presadzovanie rozvoja a vykonávania integrovanej námornej politiky Únie (INP) tak, aby sa dopĺňala s politikou súdržnosti a spoločnou rybárskou politikou.

Finančné nástroje **môžu čerpať prijímatelia akéhokoľvek typu z odvetvia rybolovu a akvakultúry, ktorí realizujú projekty generujúce príjem**. V odvetví spracovania sa podpora pre podniky, ktoré nie sú MSP, môže poskytnúť len prostredníctvom finančných nástrojov. Vzhľadom na relatívne malý objem ENRF sa otvára ďalšia možnosť, a to preskúmať synergie s ostatnými finančnými nástrojmi už zriadenými prostredníctvom fondov EFRR, ESF alebo EPFRV, prípadne nástrojmi vytvorenými v období rokov 2014 – 2020.

Potenciálne **možno implementovať široké spektrum finančných nástrojov s podporou z ENRF**.

- **Úvery**, ktoré môžu byť k dispozícii v prípadoch, keď sa komerčne žiadne úvery neponúkajú (napr. zo strany bánk), prípadne sa môžu poskytovať za lepších podmienok (napr. s nižšími úrokovými sadzbami, dlhšou dobou splácania alebo s nižšími požiadavkami na zabezpečenie). Úvery by sa mohli poskytovať napríklad na pomoc rybárom a ich rodinám, aby mohli diverzifikovať zdroje svojich príjmov rozvíjaním takých aktivít, akými sú rybársky cestovný ruch alebo podnikanie v súvislosti s potravinami, napríklad prevádzkovanie reštaurácie súvisiacej s hlavnou rybárskou činnosťou, počiatočnou podporou pre mladých rybárov na nadobudnutie prvého rybárskeho plavidla alebo investovanie do palubného vybavenia s cieľom zvýšiť energetickú efektívnosť rybárskych plavidiel.
- **Mikroúvery** sú menšie úvery poskytované ľuďom, ktorí majú niekedy znemožnený prístup k financovaniu. Často sa poskytujú na kratšiu dobu, pričom sa nevyžaduje zábezpeka, alebo je nízka. Môže ísť napríklad o úvery pre rybárov na kúpu vybraného rybárskeho vybavenia, na zvýšenie pridanej hodnoty, alebo kvality úlovku, alebo na projekty v rámci miestnych rozvojových stratégií pod vedením samotnej komunity.

- **Záruky** poskytujú veriteľovi istotu, že aj v prípade nesplácania úveru zo strany dlžníka dôjde k splateniu kapitálu veriteľa. To môže sprístupniť komerčné úvery aj pre také investície, ktoré by veritelia inak považovali za príliš riskantné, napríklad na inovačné projekty v spracovateľskom odvetví alebo v akvakultúre, alebo na projekty súvisiace s ochranou biologických morských zdrojov.
- **Vlastný kapitál**, kedy sa kapitálové prostriedky investujú výmenou za úplný alebo čiastočný vlastnícky podiel v podniku. Investor, ktorý investuje vlastný kapitál, môže nad podnikom prevziať istú manažérsku kontrolu a podieľať sa na jeho ziskoch. Vlastný kapitál možno investovať v rôznych fázach životného cyklu podniku, ale vlastný kapitál s verejnou záštitou sa najčastejšie využíva ako kapitál určený pre rané fázy na zárodkové a počiatočné financovanie. Návratnosť investície závisí od rastu a ziskovosti podniku. Prostriedky sa vrátia, keď investor predá svoj podiel v podniku inému investorovi („výstup“) alebo prostredníctvom prvej verejnej ponuky (IPO). Vlastný kapitál bude pravdepodobne relevantnejší pre podniky, s ktorými je spojené vyššie riziko a potenciálne vyšší rast, napríklad pre podniky vyvíjajúce inovačné udržateľné technológie v spracovateľskom odvetví alebo v akvakultúre.

Finančné nástroje sa môžu ponúkať aj v kombinácii s grantmi a inými formami pomoci. Často sa stáva, že treba zlepšiť „investičnú pripravenosť“, ktorá je nevyhnutnou podmienkou prilákania investičných fondov. Prostredníctvom ENRF možno s pomocou grantov poskytovať poradenstvo a ďalšiu podporu.

Finančné nástroje spolufinancované z ENRF môžu prispieť k dlhodobému rozvoju a diverzifikácii odvetvia a investícií, a to podporou aktivít v tých oblastiach, v ktorých miera investícií býva často nedostatočná, a stimulovaním rozvoja komerčne životaschopných projektov, čím sa na trhu otvoria nové príležitosti. Tieto nástroje môžu zároveň vytvárať príležitosti pre investorov a finančných sprostredkovateľov. Prístup podnikov pôsobiacich v odvetví rybolovu a akvakultúry k financovaniu sa spravidla spája s vysokými nákladmi a je komplikovaný. Finančný sektor v mnohých členských štátoch považuje toto odvetvie za vysokorizikové z hľadiska úverovania a prístupu k úverom. Niektoré projekty však môžu byť zaujímavejšou investíciou vzhľadom na použitie finančných prostriedkov so záštitou verejného sektora a s tým súvisiacim zdieľaním rizika.

Ďalšie informácie

ENRF: Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 508/2014 z 15. mája 2014 o Európskom námornom a rybárskom fonde, ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (ES) č. 2328/2003, (ES) č. 861/2006, (ES) č. 1198/2006 a (ES) č. 791/2007 a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1255/2011. Ú. v. EÚ L 149 z 20. mája 2014

Referenčná príručka pre riadiace orgány k finančným nástrojom v programoch EŠIF:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/thefunds/fin_inst/pdf/fi_esif_2014_2020.pdf

Informácie o metodike hodnotenia finančných nástrojov ex-ante:

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/funding/financial-instruments/

Webová lokalita „fi-compass“, platforma pre poradenské služby k finančným nástrojom v rámci EŠIF:

<http://www.fi-compass.eu/>

Ďalšie informácie o nariadeniach o Európskom námornom a rybárskom fonde a iných európskych štrukturálnych a investičných fondoch vrátane vykonávacích a delegovaných predpisov:

http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/emff/index_sk.htm

Informácie o pravidlách poskytovania štátnej pomoci v odvetví rybolovu a akvakultúry:

http://ec.europa.eu/fisheries/state_aid/index_sk.htm

www.fi-compass.eu
contact@fi-compass.eu
© EIB (2015)

European Commission
Directorate-General
Regional and Urban Policy
Unit B.3 "Financial Instruments and IFIs' Relations"
B-1049 Brussels

European Investment Bank
Advisory Services
fi-compass
98-100, boulevard Konrad Adenauer
L-2950 Luxembourg